

TOSAMA

STEV. 12
LETO VII

december
1971

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

Nova organizacijska shema TOSAME

Naš delavski svet je na svoji seji, dne 28. novembra potrdil predlog pravilnika o organizaciji podjetja in sistemizaciji delovnih mest, sprejel je novo organizacijsko shemo podjetja z organizacijskim elabratom.

V nestrpnem pričakovanju je tako le opravljena ena od pomembnih nalog, kot izhodišče za vrsto drugih nalog, ki nam jih narekuje letos sprejeti stabilizacijski program.

Potreba po novi organizaciji podjetja se je kazala že pred leti. Hitra rast in razvoj podjetja, uvajanje nove tehnologije, uvedba novih artiklov in vpliv družbeno-ekonomskih dejavnikov ter razvoj samoupravljanja, je narekovalo spremembe v naši organizaciji.

Znano je, da se je že večkrat pokazala potreba po korekturi analitične ocene delovnih mest, zaradi mnogih neskladnosti med ocenami delovnih mest. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je to vprašanje tesno povezano z organizacijo dela v podjetju.

Zakonski predpisi so nam narekovali sprejetje samostojnega organizacijskega predpisa — akta o sistemizaciji, katerega pa je kazalo pripraviti le na osnovi nove organizacije.

Zaradi tega se je priprava navedenih predlogov zavlekla.

Nalogo za izdelavo nove organizacije podjetja smo zaupali zunanjemu strokovnjaku, ing. Lesjaku Tonetu, uslužbencu Poslovnega združenja tekstilne industrije v Ljubljani. Le-ta je uspešno izvršil enake naloge že za vrsto tekstilnih podjetij (Litija, Polzela, Filc etc.) Izbor je bil tak na osnovi priporočil in mnenja, da dober sodelavec od sodelovanju strokovnjakov iz podjetja lahko pripravi najboljše in nepristranske predloge za novo organizacijo podjetja.

Na seji delavskega sveta je avtor nove organizacije podal poročilo, ki je v glavnem zajelo potek dela in značilnosti predloga:

Kot zunanji sodelavec sem imel dogovorjeno nalogo izdelati organizacijo, takozvane izvršilne funkcije v podjetju s ledečimi osnovnimi nalogami:

- določiti posle, ki jih je za dejavnost podjetja potrebno opravljati in jih grupirati v skupine, upoštevajoč pri tem njihov karakter, njihovo sličnost in zveze med njimi,
- razdeliti tako oblikovane skupine poslov ob upoštevanju organizacijskih principov na organizacijske enote in sektorje,
- izdelati predlog za organizacijo posameznega sektorja od katerih vsak vsebuje:
 - naloge sektorja,

- organizacijsko shemo vodenja
- naloge delovnih mest
- v okviru večjih sektorjev, kot sta tehnični in komercialni sektor, ki imajo več organizacijskih enot, pa so naloge celotnega sektorja razčlenjene tudi na posamezne službe in obrate,
- ugotoviti in določiti organizacijske zveze med sektorji (komunikacije)
- shematično prikazati strukturo organizacije izvršilne funkcije in organizacije služb podjetja,
- podati utemeljitve za spremembe v organizacijskih rešitvah, po predlogu napram obstoječi organizaciji.

2) »O načinu dela naj povem, da sem se poslužil parcealnega reševanja in predlaganja organizacijskih rešitev in to za posamezne sektorje. Izhodišče za pripravo posameznega organizacijskega predloga so bili razgovori z večjim ali manjšim številom delavcev v posameznih sektorjih iz katerih sem povzel obstoječe organizacijsko stanje (naloge delovnega mesta, stalne in občasne naloge, odnosi med delovnimi mesti v smislu posredovanja nalog, poročil in koordinacije del pri izvrševanju delnih nalog itd.)

»Na osnovi tako dobljenih podatkov sem, upoštevajoč za organizacijo vplivajoče elemente, pripravil osnutke za organizacijo posameznih sektorjev, jih predložil vodjem sektorjev v individualno proučitev in širšo obravnavo z delavci sektorja z željo, da za predložene osnutke dajo pripombe na vse vsebinske sestavne dele organizacijskega osnutka. Določene, objektivne osnovane pripombe, bom akceptiral in jih pri izdelavi čistopisa organizacije izvršilne funkcije upošteval, nekatere domnevne interno neskladne predloge pa bom upošteval na način, kot jih bo sprejel delavski svet.«

3) »Naj omenim, da so predloženi osnutki obravnavani na več sestankih organih upravljanja, na sestankih predstavnikov družbeno političnih organizacij podjetja in strokovnih organov.«

4) »V predloženem osnutku organizacije izvršilne funkcije so predvidene naslednje organizacijske enote:

SPLOŠNI SEKTOR Z ENOTAMI

- za kadrovanje, izobraževanje, družbeni standard, informacije,
- za splošno administracijo in zavarovanje podjetja

KOMERCIALNI SEKTOR Z ENOTAMI

- za nabavo
- prodajo
- uvoz-izvoz
- raziskava trga
- transport

FINANČNI SEKTOR Z ENOTAMI

- finančno knjigovodstvo
- materialno knjigovodstvo
- knjigovodstvo OD

PLANSKO ANALITSKI SEKTOR Z ENOTAMI

- finančno planiranje
- analize
- stroškovno knjigovodstvo

TEHNIČNI SEKTOR Z ENOTAMI

- tehnična priprava dela
- investicijska izgradnja
- proizvodnja (pripravljalnica, tkalnica širokih tkanin, tkalnica ovojev, belilnica, mikalnica, konfekcija, filtri)
- vzdrževanje (mehanična delavnica, elektro delavnica, mizarska delavnica, kotlarna, zidarska grupa)

Variantno je bil pripravljen predlog sheme delovne organizacije z ozirom na kontrolno službo. Prvi predlog ima kontrolno službo v tehničnem sektorju, v drugem predlogu pa je predvidena ta služba kot samostojna štabna služba.

Po obravnavanem predlogu je DS sprejel sklep, da se odbori organizacijska shema podjetja varianta II, s tem da je tehnična kontrola samostojna štabna služba. Prav tako je sprejet sklep DS da se služba organizacije in nagrajevanja ter služba varstva pri delu smatra kot samostojne štabne službe.

S sprejetjem akta o organizaciji podjetja in sistemizaciji delovnih časa uredimo in prilagodimo ostale mest smo obvezni, da v najkrajšem splošne akte novi organizaciji. Novo sprejeto organizacijo je treba, v praksi uveljaviti, spreminjati pomanjkljivosti, ki bi se slučajno pojavile oz. jo dopolnjevati, kot bodo pokazale potrebe. To je naloga nas vseh v kolektivu, zlasti pa mora za to skrbeti štabna služba, ki je za to določena.

Na kraju čutim dolžnost, da izrazim priznanje, vsem tistim, ki so kakor koli prispevali svoj delež pri izdelavi, obravnavi in sprejetju novih že težko pričakovanih splošnih aktov.

Želim, da bi nova organizacija podjetja bila v korist za uspešen nadaljni razvoj podjetja in dobre odnose v kolektivu.

Jože Pogačnik

Kakšna samoupravna organizacija bi nam odgovarjala?

POSTALI SMO VEČJE
PODJETJE

Z dograditvijo novih proizvodnih prostorov smo postali za naše razmere kar veliko podjetje. Poleg tega smo si tudi s preureditvijo prejšnjih oddelkov in nabavo novih bolj-
ših strojev, na katerih je moč v krajšem času napraviti več z manj delovne sile, zagotovili dobre delovne pogoje. Zgodovinska resnica o proizvodnih odnosih pravi: »Vsaki stopnji razvoja proizvodnih sil (proizvajalne sile so človek, stroji, objekti) odgovarja določena stopnja proizvodnih odnosov.« Zaradi bolj-

še tehnične opremljenosti se mora spreminjati sestava (struktura) zaposlenih v korist strokovno — znanstveno bolj pripravljenih in organizacija podjetja ter samoupravna organizacija.

ORGANIZACIJA PODJETJA IN SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST

Nekaj mesecev nazaj smo imeli v kolektivu precej živo razpravo o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest. Naše vodstvo je pravočasno občutilo potrebo po novi organizaciji podjetja, s katero smo na novo preanalizirali vse funkcije podjetja, ustanovili nova delovna mesta tam, kjer je potreba to nakazala, preanalizirali smo tudi vsa prejšnja delovna mesta, ugotovili, ali so zaradi novih načinov proizvodnje ki so modernejši, še potrebna ali ne; tam kjer smo smatrali da ne, smo jih ukinili. V ta namen je bilo treba opisati naloge vsakega delovnega mesta tako, da je vsak posameznik, ki zaseda neko delovno mesto čimbolj polno zaposlen. Sprejeli smo tudi akt o sistemizaciji delovnih mest, s katerim smo opredelili naziv delovnega mesta, funkcijski odnos, določili potrebna znanja — osnovna in dodatna funkcionalna znanja, ki so potrebna za uspešno opravljanje nalog na posameznem delovnem mestu, določili v kakšni dobi in na kakšnih delovnih mestih si mora posameznik pridobiti delovne izkušnje in kakšne osebnostne lastnosti potrebuje, da lažje dela. Temu pa mora slediti nova samoupravna organizacija, ki bo tako določena — institucionirana, da bo organizacija dela njena izvršilna funkcija.

SAMOUPRAVNA ORGANIZACIJA

Ustavna dopolnila predvsem XXI. in XXII. zvezne ustave nam nalagajo preureditev samoupravne organizacije v podjetju. Tudi sami vidimo in ugotavljamo, da naša samoupravna organizacija z dvema kolektivima izvršilnima organoma (OMO in PO) in direktorjem kot individualnim izvršilnim organom poleg delavskega sveta ne zagotavljajo neposrednega vpliva delavcev na odločanje oziroma delavci neposredno ne odločajo, čeprav je to njihova ustavna »neodtujiva« pravica, ki jo je treba razumeti tako, da jim je nihče ne more odvzeti; ne zakon, ne statut ali drugi splošni akt in da je tudi sami ne smejo prenesti na nek organ, na primer

DS. To ustavno določilo velja že od sprejetja ustavnih dopolnil, ki so bila sprejeta koncem junija letošnjega leta. Zato so vse norme v statutu in drugih splošnih aktih neveljavne oziroma protiustavne, če to opredeljujejo drugače.

Sveti delovnih enot in delovne enote sploh so že preživela stvar, čeprav pri nas svoje vloge še zaživeli niso. Oblike neposrednega upravljanja: referendum, zbor delovnih ljudi za celotno podjetje in zbor delovnih ljudi za ekonomske enote. V sedanjih oblikah in delitvi kompetenc ko o ničemer ne odločajo, samo razpravljajo in predlagajo, so sveti delovnih enot za novo vsebino samoupravnih odnosov, ki jih uzakonjajo ustavna dopolnila XXI in XXII neuporabne.

Zgradimo novo samoupravno organizacijo

Potrebno je zgraditi novo samoupravno organizacijo, v kateri bomo resnično enakopravni, to do sedaj nismo. Ustavno dopolnilo XXI v točki 2, drugi odstavek pravi: »Vsak del delovne organizacije (podjetja, zavoda, itd.) ki pomeni delovno celoto, v kateri se uspeh skupnega dela delavcev lahko potrdi kot vrednost na trgu ali delovni organizaciji in je lahko na tej podlagi samostojno izražen, imajo delavci pravico organizirati kot temeljno organizacijo združenega dela« (TOZD). V isti točki (2) v četrtem odstavku pa pravi, da s tem ne smejo kršiti pravice delovnih ljudi v drugih delih omenjene celote (podjetja), niti interesi in pravice te organizacije kot celote, ki izhajajo iz medsebojne odvisnosti pri delu ali iz skupnega dela z združenimi sredstvi...« To pomeni, da se moramo sedaj najprej dogovoriti kaj smo, ali smo vsi skupaj temeljna organizacija združenega dela (TOZD), ali ima kateri od delov našega podjetja pravico, da se konstituirajo kot TOZD. Po mojem prepričanju smo vsi skupaj TOZD in se ta dva pojma TOZD in podjetje pokrivata, ker smo vsi skupaj tehnološka celota in so naši interesi zaradi do sedanjih skupnih vlaganj nerazdružljivi.

Ko smo že ravno z organizacijo podjetja določili organizacijske skupine, bi bilo najbolje, to kaže tudi doseđanja praksa, ukiniti doseđanje svete enot, ki so bili gola formalnost, prav tako zbore delovnih ljudi po enotah in ustanoviti nove zbore delovnih ljudi po organizacijskih skupinah (n. pr. tkalnica širokih tkanin svoj zbor, vzdrževanje

(nadaljevanje na 4. strani)

Pozabljena

Če človek vtika svoj nos povsod, kjer je treba in kjer ni treba — se včasih zgodi, da vidiš to, kar drugi niso videli.

To se je zgodilo tudi meni, ko sem pri vratarju dan za dnem gledal precej zajeten paket Delavske enotnosti. Vsaka ima napisanega lastnika in lastnik morda celo ne ve, da ga čaka že vsa rumena od sonca in vsak dan starejša. Morda bodo te besede preko naše »TOSAME« le sporočile članom kolektiva, da so bile tiskane za njih in da v njih pisana beseda usmerja po samoupravni poti slehernega bralca Delavske enotnosti.

Res pa je tudi, da se nikomur ne pozna starost tako kot časopisu zato je najbolje če v bodoče vi, dragi sodelavci, čakate nanjo-ne Delavska enotnost na vas.

(nadaljevanje s 3. strani)

svoj zbor, konfekcija svoj zbor, o-plemenitilnica svoj zbor, itd). Na čelo teh zborov delovnih ljudi po organizacijskih skupinah bi izvolili nekaj člansko predsedstvo, ki ne bi o ničemer odločalo — njihova naloga bi bila samo, da bi skrbeli za dnevni red, da pride na dnevni red vse, kar bi v statutu opredelili, da mora odločati zbor delovnih ljudi organizacijske enote in skrbeli za realizacijo sklepov zbora. Tak zbor bi sklicevali po potrebi, najmanj pa vsake tri mesece. Zbor delovnih ljudi za celotno podjetje bi sklicevali samo enkrat letno in to zares ob zaključnem računu, na katerem bi obravnavali letni plan podjetja, sprejem zaključnega računa, razvojni program podjetja sprejem zaključnega računa, razvojni program podjetja in glasovali o zaupnici vsem samoupravnim organom in vodilnim delavcem.

Individualni izvršilni samoupravni organi vodilni delavci volitve — reelekcija

V našem samoupravnem sistemu se upravljalške in vodstvene funkcije močno prepletajo. Imamo tudi različno rešene, na eni strani imamo individualne samoupravne organe, ki so samoupravni organi, na drugi strani pa vodilne delavce so pravna delovna kategorija. Oboje pa imamo pod reelekcijo, čeprav prve volimo in za njih ne veljajo zakonski predpisi. Že ustavno dopolnilo XV. je pri tem izključno vse zunanje vplive in je to stvar delovnih skupnosti, ki so dolžne to v statutih rešiti. Za vodilne delavce pa postopke o reelekciji predpisuje TZDR (temeljni zakon o delovnih razmerjih). Najslabše pri reelekciji je to, da je pravilno ne pojmujejo

in imamo v delovnih organizacijah, tudi pri nas, prenekatero nesporazume in konflikte. Cilj reelekcije ni vsakokratna menjava kadrov, to ni rotacija, cilj je ocenjevanje uspešnosti, ketere zopet ni prvi edini cilj negativno ocenjevanje, kako kdo ni uspešen, ampak ravno narobe, kdo je uspešen. Seveda, če se pokaže, da nekdo res ni sposoben in uspešen, potem reelekcija omogoča, da se takega znebimo. Reelekcija mora omogočiti tekmovanje sposobnih kadrov. Uspešnost pa lahko ocenjujemo saj, ima vsaka delovna organizacija cilje za določeno obdobje. Ti cilji so predvsem: obseg proizvodnje, rentabilnost proizvodnje, ekonomičnost, produktivnost, višina osebnih dohodkov, podjetniška akumulacija — skladi, devizna bilanca podjetja — izvoz uvoz itd. Vse navedene kazalce uporabljamo primerjalno na več poslovnih let nazaj.

In še tega se moramo navaditi, oziroma se moramo zavedati, da je delovna praksa eden izmed bistvenih dejavnikov, ki daje formalni izobrazbi dodatno vrednost, ki je odvisna od dolžine časa, v katerem nekdo opravlja neko delo. Delovna praksa na ustreznem delovnem mestu je nujen pogoj za uspešnost vodilnega delavca, ki jo lahko pridobiš na fakulteti (tega si nisem izmislil sam, to so ugotovili znanstveniki in industrijski psihologi, ki so ta fenomen bolj natančno preštudirali). Pri individualnih izvršilnih organih smo napravili en korak, ko smo direktorja imenovali za tak organ, sedaj bi morali iti dalje s to delitvijo dela. Zakaj bi samo direktor kot tak bil odgovoren DS in samoupravljalcem za vsa področja dela, ki jih organizacija podjetja določa, zakaj ne bi tudi tu delili odgovornosti, če že odločajo in kre-

irajo samoupravno politiko? Zakaj bi bil direktor edini odgovoren navzven in naznotraj?

Stimulativno nagrajevanje

Najprej se moramo dogovoriti kakšno nagrajevanje želimo oziroma kakšen sistem nagrajevanja želimo. Poznamo štiri različne sisteme, ki različno vplivajo na različne skupine.

1. po učinku, 2. po času, 3. po letih službe, 4. po potrebah;

Pri nas imamo sedaj mešanico vseh sistemov, tisti ki so plačani izključno po normi, so plačani po učinku (čeprav je vprašanje, če je učinek pravilno vrednoten), celotna režija je plačana po času, tisti ki malo več dobijo na stalež, delno po letih službe. Sedaj pravimo, da bomo popravili analitične ocene delovnih mest v skladu z novo organizacijo in z nalogami delovnih mest. Pri tem bi tudi morali iti en korak dalje; analitična ocena delovnih mest bazira na nalogah delovnega mesta, ki so konstantne, torej bi moral biti tudi osebni dohodek po oceni delovnega mesta konstanten. Variabilna je pri tem lahko samo uspešnost posameznika na delovnem mestu, zato pa je potrebno napraviti »analitično oceno uspešnosti delavca na delovnem mestu«.

To je samo nekaj praktičnih in teoretičnih razmišljanj, s katerimi želim zbuditi zanimanje sodelavcev za te probleme, ki jih bomo morali v bližnji prihodnosti rešiti, če bomo hoteli biti uspešni, če bomo hoteli razviti samoupravne odnose, ki bodo omogočali enakopravno odločanje nas vseh, če bomo hoteli, da bomo lahko drugemu zaupali. To bodo tudi teme prihodnjih masovnih sestankov.

Tone Dolenc

Nagrajevanje v luči samoupravnih sporazumov

Članek z istim naslovom je bil že enkrat v listu TOSAMA objavljen, vendar je omenjeni članek obravnaval temo na splošno, danes pa bom o tem spregovoril malo bolj konkretno, ker smatram, da je to potrebno, predvsem zaradi nejasno-

sti in zaradi težnje, da se prikaže samoupravne sporazume samo kot neko formalnost, ki s prakso nima nič skupnega. Eden od vodilnih motivov, da sem se odločil za ta članek je tudi nujnost, da sleherni spozna, kje mu je po samoupravnih sporazumih se pravi po družbenem priznanju — mesto.

Zadnje čase se izvajajo pritiski in grožnje posameznih skupin, ki ultimativno zahtevajo zvišanje osebnih dohodkov. Ne mislim zagovarjati sedanjega načina nagrajevanja, ker ga praktično ni. Krivda za to ne pade name, kot vodjo nagrajevanja pač pa na vse, ker nisem sprejeli ponujenega Pravilnika o dodatni stimulaciji, ki je bil v letošnjem letu predložen samoupravnim organom. Če k temu dodam še, da ni bila in tudi še ni dokonč-

no oblikovana organizacija podjetja in organizacija dela, ter ustreznost sistemizacija delovnih mest, ki bi morala biti že dokončana v letu 1970, potem je lahko slehernemu jasno, da nekaj konkretnega, dobrega in učinkovitega ni bilo mogoče izdelati, ker so za vrednotenje manjkali konkretni pokazatelji, brez katerih vrednotenja ni.

Pri vsem tem so nas prehiteli samoupravni sporazumi. Ker so bili zakonsko predpisani, so samoupravni sporazumi bili izdelani do predpisane roka. S samoupravnimi sporazumi smo prvič posegli v objektivizacijo kadrovske strukture podjetja. Sleherni delavec se jelahko prepričal ali je delovno mesto oziroma njegova kvalifikacija uvr-

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za darovani venec in denarno pomoč ob smrti moje drage mame.

Obenem se za finančno pomoč zahvaljujem tudi sindikalni podružnici.

Marija Birk

ščena dejansko v ustrezno grupo. Zaradi osvežitve in pregleda bom

tabelo uvrščena na tem mestu podal.

		F.S	Skupaj
I. skupina NK del. mesta 12 KOD	800.- din	200.-	1.000
II. skupina PK del. mesta 338 KOD	900.- din	225.-	1.125
III. skupina K del. mesta 245 KOD	1.450.- din	362.-	1.812
IV. skupina SS in VK 68 KOD	1.700.- din	425.-	2.125
V. skupina VŠ (I. S. F.) 5 KOD	2.000.- din	500.-	2.500
VI. skupina VS (FAK) 6 KOD	2.500.- din	625.-	3.125
	674		

Po samoupravnem sporazumu so kalkulatívni osebni dohodki samo obračunski element za izračun mase sredstev, ki niso obdavčena in se podjetju priznavajo.

Vendar kljub temu ne moremo kar slepo preiti preko dejstva, da se za proizvodnje delavce priznava kvalifikacija delovnega mesta kamor je pač delovno mesto razvrščeno.

Za režijske delavce v upravi pa se zahteva striktna uvrstitev po dejanskih kvalifikacijah.

Ob tej tabeli naj se skuša sleherni delavec zamisliti in objektivno ugotoviti svojo lastno uvrstitev ter na osnovi tega naj potem zahteva toliko, kot mu dejansko največ lahko pripada.

Povsem razumljivo je, da se prebijanje posameznih skupin podjetja ne bodo privoščila.

Tabela prikazuje osnove oziroma startne ocene posameznega delavca; koliko nad temi osnovami pa podjetje lahko izplačuje, pa je odvisno od faktorja stimulacije. Ta faktor pa ima to dobro lastnost, da pogotuje uspešnost podjetja in čim večji je celotni dohodek, tem več sredstev se s tem pridobi za pokrivanje oziroma dodajanje na tako predvidene osnove.

Objasnil bom konkretni primer — n. pr. kvalificiranega delavca. Osnova delovnega mesta se giblje v razponu 1.450.- din in gornji mej 1.700.- din — poudarjam: brez faktorja stimulacije. Če obstaja podjetje, kjer je kvalificirani delavec plačan manj kot 1.450.- din neto OD, potem se smatra, da je nepravilno ovrednoten ali, da so vsi ostali vrednoteni toliko nižje zaradi manjkajočih sredstev, ki so namenjena za osebne dohodke.

Menim, da bo povsem tem marsikomu bolj prezentno dejstvo, zakaj se v določenih primerih služba tako trdovratno upira slehernim premikom o višini osebnih dohodkov, ker če ne bomo v celoti upoštevali meril samoupravnega sporazuma bomo imeli v bližnji prihodnosti težave.

V primerjavi z izplačanimi osebnimi dohodki za september se v globalu taka razvrstitev pokriva in ni bistvenih odstopanj. Povsem razumljivo mi je, da je težnja po povečevanju osebnih dohodkov prav posebno prisotna sedaj, ker se cene ne morejo in ne morejo stabilizirati, pač pa nenehno naraščajo. Pri

vsem tem pa moramo ostati strpni in oceniti dejansko kaj lahko in kaj se ne more realizirati. Ni moj namen, da bi hvalil naše osebne dohodke in njih višino, vendar resnici na ljubo moramo priznati, da se večina tekstilnih podjetij tej višini šele približuje in to je tudi cilj in smoter samoupravnih sporazumov.

Sila neodgovorno in nepremišljeno se mi zdi v tem trenutku kar koli očitati službi za nagrajevanje, ker vsi vemo, da bi se lahko marsikaj naredilo in se ni; pa če bi se tudi naredilo, efekt bi bil isti: če denarja ni, ga pač ni. Vsi vemo, da je to vsesplošni problem, za katerega ni umestno potem kriviti posameznike in službe.

Povsem mi je nerazumljiv način, kako nekatere skupine delavcev v zadnjem času grozijo s prekinitvijo dela in postavljanjem ultimativnih rokov, za vsklajevanje in tako imenovano odpravljanje krivic. Služba je postavljena zato, da čuva in vsklajuje težnje in eliminira neutemeljene zahteve. Če pa delo službe ne odgovarja, so zato poklicani samoupravni organi, ki imajo vedno možnost odstraniti nekoga, če smatrajo, da njegovo delo ni v skladu težnjam podjetja in delavcev.

Končno še to: večina pričakuje da, ko bo izdelana organizacija in sistemizacija delovnih mest, da bodo nastali občutni premiki z osebnimi dohodki navzgor.

Komur je le količkaj poznana situacija podjetja in težave, s katerimi se podjetje nenehno srečuje, bo prav lahko ugotovil, da bodimo veseli in zadovoljni, če obdržimo sedanjí nivo.

Še enkrat naj omenim že neštetokrat izrečeno dejstvo, da samoupravni sporazumi ničesar ne odvzemajo, vendar tudi ničesar ne dajejo, če podjetju primanjkuje sredstev, potem ne pomaga še tako idealno izdelan sporazum, ker ga ni moč uresničevati.

Končno veljajo še vedno osnovna tri ekonomska načela — sedaj še bolj kot kdaj koli — rentabilnost, ekonomičnost in proizvodnost.

Če bomo po teh načelih poslovali, potem bomo sleherni trenutek ubrali pravo pot in končni uspeh nam je zagotovljen.

Ing. Lovro Mokorel

Parkirni prostor še vedno ni urejen !!! ?

Pravice iz kolektivnega nezgodnega zavarovanja

Najbrže marsikateremu še ni znano, da je naše podjetje sklenil pogodbo o kolektivnem nezgodnem zavarovanju vseh v podjetju zaposlenih delavcev. Pogodbo smo podpisali 30. aprila 1970, z Zavarovalnico Sava — poslovno enoto Mengeš, Polica šte. XII N° 00920, zavarovanje pa teče od 1. 5. 1970 dalje. Podjetje plačuje za vsakega zaposlenega 4 din na mesec.

Iz tega zavarovanja pa imajo člani kolektiva te-le pravice, v slučaju nezgode.

— Če nezgode povzroči smrt 14.084 din.

— Če nezgode povzroči invalidnost 28.168 din.

Možne so tudi drugačne kombinacije izračuna zavarovalne vsote, ki jo zavarovalnica na željo zavarovanca ponudi.

Primeri, ki se štejejo za nezgode so:

Za nezgodo se šteje vsak nenaden, od zavarovančeve volje neodvi-

šen dogodek, ki deluje v glavnem od zunaj in naglo na zavarovančovo telo ter ima za posledico njegovo smrt, popolno ali delno invalidnost, prehodno delovno nezmožnost ali okvaro zdravja, ki zahteva zdravniško pomoč.

Po prejšnjem odstavku se štejejo za nezgode zlasti sledeči dogodki: povozitev, trčenje, udarec s kakim predmetom ali ob kak predmet, udar električnega toka ali strele, padec, spodrselaj, strmoglavljenje, ranitev z orožjem, z raznimi drugimi predmeti ali z eksplozivnimi snovmi, vhod s kakim predmetom, udarec ali ugriz živali.

Za nezgodo se šteje tudi sledeče:

1. zastrupitev prebavnih organov s kemičnimi sredstvi ali s hrano;
2. zastrupitev zaradi vdihovanja plinov ali pare — razen poklicnih obolenj;
3. okužba poškodbe, ki je nastala zaradi nezgode;

(nadaljevanje na 6. strani)

Naš razgovor

(nadaljevanje s 5. strani)

4. opekline z ognjem ali elektriko, vročimi predmeti, tekočinami ali paro, s kislinami, lužninami in pd.;
5. zadavitev ali utopitev;
6. dušitev ali zadušitev zaradi zasi-panja (z zemljo, peskom in podobno) kakor tudi zaradi vdihovanja pare ali plinov — razen poklicnih obolenj;
7. mrčesni pik, če takšen pik povzroči kako nalezljivo bolezen;
8. preleg mišic, izpah, zvin, zlom kosti, ki nastanejo zaradi naglih telesnih kretenj ali nenadnih naporov;
9. delovanje svetlobe, sončnih žarkov, temperature ali slabega vremena, če je bil zavarovanec takš-nemu delovanju izpostavljen zaradi nezgode, ki se je neposredno pred tem zgodila ali mu je bil izpostavljen zaradi reševanja človeškega življenja.

Sodimo, da je s tem pojasnilom predmetna zadeva primerno in zadosti pojasnjena in da bo sleherni zavarovanec, član našega kolektiva, lahko ugotovil pravice iz kolektivnega nezgodnega zavarovanja. Svoje pravice člani uveljavljajo pismeno ali ustna pri Zavarovalnici Sava — poslovni enoti Mengeš.

Mirko Požek

Kadar koli se odpravljam k zdravniku, se mi povrne slika iz otroštva. Dobrodušen človek je bil malce obilen čez pas, z očali in prijaznega pogleda, stetoskop mu za vratom ni smel manjkati. To je bil prvi človek, kateremu sem pokazal jezik, ne da bi bil zato pokaran.

To pot sem tudi šel k zdravniku, vendar nisem bil bolan, obljubil mi je nekaj besed za TOSAMO, za NAS RAZGOVOR.

Pred kratkim je tovarna sklenila ustanoviti svojo obratno ambulanto in tako je Dr. LICINA MILAN postal naš zdravnik. Prav k njemu me je vodila pot Tole pa mi je povedal o sebi:

— *Rojen sem v Sremu. Pot me je vodila v Beograd kjer sem bil dve leti, potem pa sem prišel v Ljubljano, kjer sem doštudiral, diplomiral in stažiral. Tu v Domžalah mi je prva služba.*

Ko sem ga zagledal mi je zbledela predstava zdravnika iz mladosti. Sprejel me je postaven možak, rahlo sivih zaliscev, živih temnih oči. Torej brez očal in preobilnosti okoli pasu. Stisk roke je bil topel, kot je topla njegova beseda. Prepričan sem, da si je izbral poklic ki mu »paše«, kotpravimo po domače.

No, to je bil le bežen opis naše- ga zdravnika, tisti, ki ste ga že obiskali, boste gotovo pritrdili mojim besedam. Pravzaprav pa — vrnimo se na vprašanja. Zanimalo me je kakšne načrte ima dr. Ličina na področju preventivnega zdravljenja. Vemo, da je boljše preprečiti kot zdraviti, tako imamo vsi korist, kot tudi delavec, ki je manj časa v stalažu. In če je delavec zdrav, ustvarja, ima pa on sam, pa tudi delavec veliko več od tega.

— *»Načrtuje se, da se bo obratna ambulanta razširila. Tosami bi se priključila še nekatera manjša podjetja. Ostaja namreč nekaj normativ da naj bi imel zdravnik obratne ambulante na skubi približno 1400 zaposlenih, vaša tovarna pa seže čez polovico te številke, ostalo polovico pa bodo sestavljale tri do štiri manjše tovarne. Ambulanta se bo spopadala s precej težkim problemom. Že Tosama sama je precej raznolika po tehnologiji. Podjetja se precej razlikujejo po tehnologiji in zaradi tega bom potreboval za obvladanje minimuma te tehnologije in delovnih mest precej časa. Ne samo to — druga podjetja se spet razlikujejo od Tosame v tehnologiji. Dokler se ne bomo temeljito spoznali z tehnološkimi procesi, je to lahko*

slabo za preventivno ukrepanje. Ne gre tu toliko za sistematske preglede, ki jih imam v načrtu. Na nek način se bom tudi s temi spoznaval z delom v tovarni. Skladno s tem se bo pričela kazati slika zdravstvenega stanja delavcev. Vzroke določenih obolenj si bom lahko razlagal, saj bom poznal delo določenega delavca. V letu 1972 nameravam pregledati sistematsko vsaj 400 delavcev, takrat bi že lahko ugotovili neke rezultate.

Za Tosamo je značilno to, da v njej dela pretežno ženska delovna sila. Čisto logična je torej visoka odsotnost z dela — če vzamemo v obzir to da je delavka — žena nemalokrat preobremenjena z delom. Dela v tovarni nemalokrat tudi v treh izmenah, potem pa jo čaka še gospodinjstvo in otroci. To so seveda subjektivni vzroki za zmanjšano storilnost in dovezetnost do bolezni. Objektivne vzroke bolezni pa lahko vidimo v tovarni, ropot, predvsem stoječe delo i. p.

Nameravate organizirati kakšna predavanja v okviru preventive?

— *O nekaterih interesantnih temah smo se že pogovarjali. Odprta vprašnja so še: preko katerega foruma se bodo vršila, v kakšni obliki — ustmeni ali pismeni. Vprašaljev je tudi čas predavanja, ali bi bila v rednem delovnem času ali izven. V poštev pa bi prišle vedno aktualne teme, npr.: »tabletomanija« kontracepcija, intimna nega, itd.*

Morda bi vi, dragi bralci dali predloge, kaj vas zanima: dr. Ličina bo vsako stvar temeljito razložil, v to sem prepričan.

Delate na odgovornem mestu, ali mogoče prihaja do kakšnih nesoglasij s tovarno ali z ljudmi — pacienti?

— *Vsaka tovarna ima rajši tistega zdravnika, ki daje najmanj pacientov v stalež. Kljub vsemu hočem biti objektivni, ker je treba pozdraviti, je treba pozdraviti temeljito. Kakšnih večjih zlorabljanj tako in tako ne bi dovolil.*

Dobil sem vtis da hoče biti zdravnik tak kot se za zdravnika spodobi. Drži se zdravniške etike, kar je edino pravilno.

Vaši trenutni odnosi s tovarno? Upate, dr. Ličina, na najboljše? Zanima me kako vas ljudje kot zdravnika sprejemajo. Kolikor sem slišal se zelo pohvalno izražajo o vas.

— Do konfliktov zaenkrat še ni prišlo. Vsak, ki pride prvič, se z njim podrobneje ukvarjam, ker ga moram spoznati kot bolnika in kot človeka, potem pa gre vse laže. Prosim in želim, da se pacienti res držijo urnika, tako bodo meni olajšali delo, njim pa ne bo v jezo.«

Resda je naša ambulanta šele v povojih, pa se verjetno že kažejo izstopanja nekaterih bolezni.

— »Vse bolezni ki so bolj upadljive, nastajajo v glavnem zaradi

ropota in stoječega dela. Kaj več se zaenkrat res še ne da govoriti.«

Kakšna bi bila vaša osebna poslanica kot našega zdravnika?

— Tale »naš razgovor« je prišel malo prezgodaj, da bi se s čim pohvalil. Mišlim pa, da bo naša obratna ambulanta koristna za delavce in tovarno ter bo dosegla rezultate drugih obratnih ambulant v okviru našega zdravstvenega doma.

To priliko tudi izkoriščam da zaželim celotnemu kolektivu kar največ uspehov. Ob novem letu pa veliko veliko sreče ter osebnega zadovoljstva.

Dr. Ličini se zahvaljujem za odgovore namenjene celotnemu kolektivu, njemu pa v imenu celotnega kolektiva Tovarne sanitetnega materiala prav tako zaželim čimveč uspehov, ne samo ob novem letu temveč tudi v naprej. Z njim bomo sodelovali in se »cajtali«.

MiD

Praznovanje dneva republike

V nedeljo, 28. novembra 1971, smo v zadružnem domu na Viru imeli malo slovesnost v počastitev 26-letnice nove Jugoslavije. Celotna slovesnost je potekala pod vtisom spoštovanja in ponosa do tega jugoslovanskega praznika.

Praznovanje je močno poživil otket TOSAMA, ki je v svojih pesmih za trenutek pričaral pogum in borbeno zavest vseh tistih, ki so preživeli dramatično obdobje druge svetovne vojne.

Sledil je kratek govor predsednika delavskega sveta o pomenu samega praznika, nato je nastopila skupina mladih recitatorjev, ki je v vezani besedi prikazala borbene plati naše revolucionarne zgodovine in s tem dokazala globoko spoštovanje do vseh ljudi, ki so sodelovali v tej krvavi dobi naše preteklosti.

Sledil je govor tov. direktorja, ki se je v svojem prikazu ponovno dotaknil borbe našega naroda pred tridesetimi leti in nazorno orisal da-

Letos je tov. Juhant Slavka slavila 30 let službovanja v TOSAMI

Ani Zalokar je za 15-letno delo v tovarni dobila simbolično nagrado — uro

našnji izredno težki gospodarski položaj. Nelikvidnost našega gospodarstva in revalvacije nacionalnih valut zahodnoevropskih držav ter devalvacije našega dinarja nam tudi v bodoče ne obetajo nič dobrega. Po besedah tov. Jožeta Pogačnika — direktorja tovarne je mogoče oblažiti ta izredno težaven gospodarski položaj le z dvigom produktivnosti vsakega posameznika v tovarni. Le

Strežba je imenitno delovala (nadaljevanje na 8. strani)

(nadaljevanje s 7. strani)

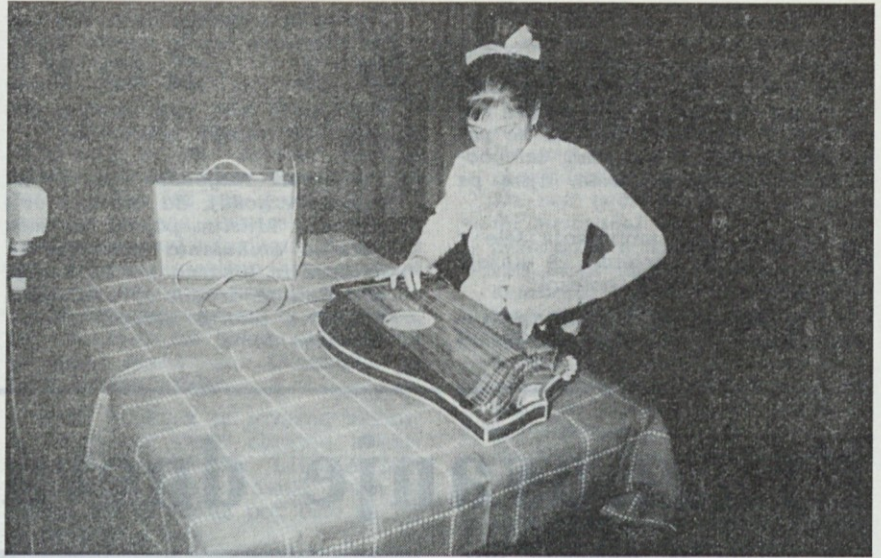
s konstruktivnim delom bomo uspeli vsaj delno premostiti ta neugodni položaj naše delovne organizacije.

Sledila je obdaritev sodelavk, ki so v podjetju že 15 in 30 let. Za petnajstletno delovno dobo so prejele ročne zapestne ure, katere sta jim svečano izročila tov. direktor in predsednik delavskega sveta, naslednje sodelavke:

- Burkeljca Alojzija
- Černelič Jožefa
- Jazbec Marija
- Ulčar Ana
- Zalokar Ana

Za tridesetletno delo v tovarni je prejela ročno zapestno uro naša sodelavka Juhant Slavka.

Kot vsako leto so se tudi letos v čast praznika dneva republike odvijala športna tekmovanja.

12 letna Marta Cerar nam je lepo zaigrala na citre

Tov. Dolenc podeljuje diplomo za I. mesto v strelstvu tov. Stanetu Klopčiču

STRELJANJE

1. Klopčič Stane	142 krogov
2. Kos Ivan	141 krogov
3. Cerar Ivan	138 krogov

Po rezultatih se vidi, da so tekmovalci v posameznih panogah sila izenačeni in da zato lahko zaupamo našim športnikom tudi sodelovanje na kakšnem bolj zahtevnem športnem tekmovanju.

Po razdelitvi teh diplom je sledila prosta zabava s plesom. Vsak član kolektiva je bil postrežen s klobaso in litrom okusnega vina. Vesele rajanje je odmevalo še dolgo v gluho noč.

Prvoplasirani iz vsake zvrsti so prejeli diplome iz rok predsednika sindikata tov. Antona Dolenca.

Tekmovanje se je vršilo v štirih disciplinah:

NAMIZNI TENIS:

1. Hafner Marjan 6 zmag
 2. dipl. ing. Rožič Franc 5 zmag
 3. Silvo Prenar 3 zmage
- Sodelovalo je šest tekmovalcev.

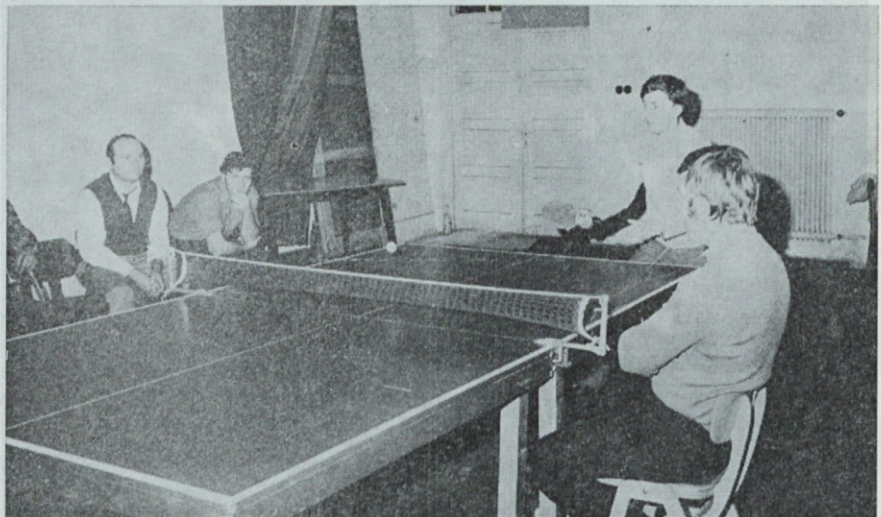
V ŠAHU so tekmovali samo štirje in razdelitev diplom je sledeča:

1. Hafner Marjan
2. Rožič Franc dipl. ing.
3. Dedič Milan

V KEGLJANJU je sodelovalo več

članov kolektiva:

1. Kramberger Stane
402 podrti keglja
2. Dolinar Ljubo
396 podrtih kegljev
3. Kerč Miha 395 podrtih kegljev.

Namizni tenis je precej priljubljen

Proizvodnja v mesecu novembru

Oddelék	Enota mere	%
1. Trakotkalnica	000 vot.	101
2. Tkalnice šir. tkanin	000 vot.	102
3. Mikalnica	kg	97
4. Konfekcija vložki	ND pkt	97 94
5. Cigaretetni filtri	000 kom	90
cigaretetni filtri	ND	91
SKUPAJ:	ND	95

Trakotkalnica je z presegom operativnega proizvodnega plana za en procent dokazala, da proizvodnja in proizvodnost poveča samo, če ima v pogonu Müllerjeve trakotkalske stroje. Kot nam je poznano, so ti stroji, ki imajo velike (prevelike) kapacitete in delajo lahko samo ozke dimenzije ovojev, le delno obratovali. Vzrok, da so trenutno vsi v pogonu, je v spremembi artikla (iz kalika na mull). Z dodatnimi rezervnimi deli, ki jih je poslal švicarski izdelovalec teh strojev, je tehnični službi uspelo spremeniti artikel. Tako je zaenkrat problem v zvezi z rednim obratovanjem teh strojev rešen. Morda papozabljamo, da nam bo artikel mull Müllerjeva trakotkalnica še hitreje izdelala na zalogo kot kalika, kajti proizvodnja prvega je za četrtino večja. Se vedno pa ni rešen problem tkanja ovojev širokih dimenzij. Zagotovilo, da bo-

do stroji, ki delajo krep ovoje na razpolago za artikla kaliko in mull, čim prične stroj Arachne izdelovati elastične ovoje, je bilo preuranjeno.

Tkalnica širokih tkanin je presegla proizvodni plan in prav tako povečala proizvodnjo na delavčevo uro. V kratkem času smo iz treh oddelkov tkalnic širokih tkanin, prešli na dva, ki imata skupno 100 statev. Zaradi lažjega vodenja evidence glede obratne režije je težnja po združenih tkalnic, to je tako imenovani tkalnici širokih tkanin. Odslej ju bomo tudi skupaj obravnavali.

Oddelék mikalnice, ki ima v svojem sestavu tudi belilnico, je imel zaradi nove tehnologije (beljene z vročo vodo), večje število zastojev. V začetku meseca je bilo tudi pomanjkanje osnovnega materiala za izdelavo sanitetne vate.

Proizvodnja v konfekciji je bila v primerjavi z prejšnjimi meseci v padu. Konfekcionirano in izdelano je bilo manj sanitetne vate, vložkov in sanitetne gaze. Sanitetne gaze je bilo v novembru izdelane največ doslej in to kot polizdelka-konfekcionirane pa manj kot običajno. Trg je po vseh izgledih že nasičen z tem proizvodom — to je predvsem s 100 m nesterilno gazo. Velikim povpraševanjem po tem artiklu je podjetju kar v dveh mese-

cih uspelo zadovoljiti vse kupce in zadostiti vsem potrebam trga. Vsi ostali artikli, izdelani iz gaze, porabijo manjše število metrov tega blaga, zato se zaloge polizdelka gaze večajo. Seveda je želja konfekcije kot oddelka, da bi imeli čim več naročil tistih artiklov, kjer je vloženo večje število delovnih ur. Prvi poskusi so že pri izdelavi vložencev in kompres, katerih naročila se večajo in zbujujajo interes na trgu. Večja naročila bodo vplivala na bolj serijsko delo in s tem tudi na cenejšo proizvodnjo. Proizvodnja novih dveh artiklov Mólny plenice in Mimosept vložkov le počasi napreduje, ker se prilagaja tržnemu povpraševanju.

Pri proizvodnji cigaretetnih filtrov imamo v tem letu posebne težave. Zaradi neenakomerne porabe — prodaje, ki stalno niha med proizvodnjo v nepopolnih in popolnih izmenah. V tem oddelku je skoro nemogoče organizirano proizvajati. Upanja, da se bo situacija v tem letu izboljšala ni dosti, saj se leto že izteka in je položaj še vedno nejasen.

Za vse proizvodne oddelke je vredno pripomniti, da jih redukcija toka v začetku novembra, zaradi dobro izpeljane organizacije v proizvodnji, ni prizadejala.

S. E. — M. D.

BORUT ŠRAJ

I.

AZIJA

Avtostop — dvignjeni palec me je pripeljal v Avganistan

Sedemdeset — šestdeset — petdeset kilometrov. Samo še petdeset km. Šofer že dolgo ne spregovori. Utrujen sem in razburjen. Poskušam zaspati. Razburjenost je močnejša. Je neko čudno pričakovanje; prihajam domov. Kadar sem se vračal s potovanjem po Evropi, kakšno veselje. Zdaj pa le nekakšna čudna utrujenost.

Pet minut vožnje preko Bosporja in že sem stal na azijskih tleh. Pred menoj je bila cela Azija, druga celina. Srce mi je divje utripalo. Nekje v globini sem čutil strah. Pred čim? Kaj je v Aziji tako groznega in strašnega? Ljudje? Ne, morda kakšna strašna epidemija? Tudi ne. Morda se bojim nečesa globjega. Se bojim, da me bo Azija spreminila in vzela devetnajst let življenja, ko bom spoznal, da je bilo prazno in brez smisla, ter mi takoj nato dala novo življenje, mi pokazala pot vanj. Še sem imel čas, bi se vrnil in si ohranil svojih devetnajst let. Nisem mogel, nisem se mogel vrniti. Premlad sem bil in preveč radoveden. Od doma sem odšel z željo po avanturah. Vrnil sem se skoraj brez avantur, vendar bogat, duševno bogat. Spoznal sem, da za življenje potrebujem samo sebe in svoje življenje.

»Mraz postaja, letos bo huda zi-

ma.« Pri teh besedah je šofer pomenljivo zakašljaj. Namesto, da bi kaj dejal, mu samo prikimam. Res me rahlo zebe. Preveč sem se navedil na vročino. Na vročino, sonce, pesek. Iz žepa potegnem zvezek, ter začnem listati po njem. Obstal sem na strani, ki sem jo napisal, ko smo štopali po puščavi. Pesek mi sili v usta, nos in ušesa. Vročina je že prav neznosna. V daljavi vidim glavno cesto. Zrak migota od vročine in ne vem ali je do nje sto kilometrov ali le kilometer. Dozdeva se mi, da bom zdaj, zdaj stopil nanjo, vendar se mi vedno bolj oddaljuje. Ne vem, kaj nas je pičilo, da smo se po zahodni poti odpravili do glavne ceste. Želel sem videti in občutiti puščavo. Sedaj jo čutim in jo preklinjam. V začetku sem bil vesel. Tekal sem po pesku in užival. Sedaj sem pa še sam sebi zopr. Usta imam polna peska, leze mi za obleko, me žre. Vročina postaja vse bolj neznosna. Pijem vodo, vendar sem takoj spet žejen. Vsak hodi zase in molči. Tudi smiljan, ki je sicer vedno dobre volje, utihne. Samo ta pesek, ta prokleti pesek in sonce. Vse okrog mene je rumenka-storjavo. Želim si zelenja, veliko zelenja. Hočem odpočiti oči na zelenem travniku, gozdu. Vendar ni travnika ni drevesa. Samo rjavorumenkasti pesek in sonce. Tudi ljud- (nadaljevanje na 10. strani)

Poročilo samoupravnih organov

I Z R E K I

Ljudje, ki naj odložijo na jutri, so prav tisti, ki so zadevo že odložili na danes.

Iskrenost je edina sleparija, ki še tu in tam uspe.

Izogibajmo se tistih, ki so jim vrline poklic!

Če hoče pametni z glavo skozi zid, bo to naredil s tujo.

Kdor ni ptica, naj ne seda na robove prepadov.

Nihče ne sedi dolgo na dveh stolihih.

Nasilneži mislijo, da so junaki, pa so samo bedaki.

Resnični umetniki življenja so srečni že, če niso nesrečni.

Nekatere zanima teža argumentov, druge pa lastna teža.

Točne ljudi preganja eno samo prekletsvo: da morajo čakati na tiste, ki niso točni.

Kdor izigrava, je navadno izigran.

Slabiči ne morejo biti iskreni.

Prvi vtis je važen, drugi pa odločilen.

OMO je imel v mesecu novembru eno sejo, na kateri je obravnaval in sprejel sledeče:

- povišal vrednost točke za mesec oktober
- poročal o podaljšanem delovnem času (nadurah)
- obravnaval vprašanje glede osebnega dohodka za tov. Toneta Dolenca, ki je trenutno zaposlen v skupini za dokončno oblikovanje splošnega akta organizacije in sistemizacije delovnih mest.
- obravnaval pritožbo na analitsko oceno delovnih mest sodelavk iz komercialnega sektorja — prodaje.
- nadalje je obravnaval pritožbo tov. Pirca Brankota na osebne dohodke za mesec september
- obravnaval vlogo od tov. Bunič Kristine, s katero prosi za povračilo stroškov prevoza na delo

in iz dela.

- obravnaval prošnji za denarno pomoč hokejskega kluba Prevo-lje in medobčinskega društva telesnih invalidov Kamnik — Domžale.
- V zvezi s prodajo stanovanj, ki so last podjetja je sprejel predlog, da se še nadalje dela na nalogah, (sestavitev pravilnika — splošni akt, ki bo določil javno dražbo in ostalo v zvezi s prodajo, odnos do stanovanjskega podjetja itd.) ki jih je potrebno izvršiti pred dokončno odločitvijo glede prodaje.
- obravnaval je še vprašanje glede razdelitve v rezervu stavljenega milijona SD, ki je bil namenjen za kritične primere in izločen iz kvote za razdelitev posojil upravičencem v letu 1970/71.

PO pa je imel v tem mesecu eno sejo, na kateri je obravnaval in ugotovil sledeče:

- pregledal izvršitev plana za mesec oktober in sprejel operativni plan za mesec november
- imenoval je komisije za izvršitev letne inventure.

Cerar Tinca

Z A H V A L A

Ob nenadni smrti moje sestre Micke, se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam za darovano cvetje in izraženo sožalje.

Glavan Jože

(nadaljevanje s 9. strani)

je in živina iz teh krajev imajo barvo peska. Postali so sestavni del puščave. Revni so kot to prostranstvo peska. Vendar so srečni. Živijo z ovčami in kamelami in zdi se, da imajo veliko lastnosti kamel. Če bi jih videl kje drugje, bi se smejal. Tu pa se mi zdi popolnoma logično, da so takšni. Tako logično, kot žeja, pesek in vročina.

Dva ovčja pastirja nam prideta pokazat sovo. Podajamo si jo iz rok v roke. Nerodno je primem, pobegnem mi.

Čutim nekakšno jezo in žalost obenem. Naveličano se odpravim za njo. Ne najdem je, vrnem se z martinčkom, pastirja se ga bojita. Miha poskuša postati ovčji pastir. Že se odloči, da bo posnel nekaj kadrov,

Ovce, izgleda, menjajo lastnika

vendar ne bo nič, ker ga kamera lo-mi. Verjetno se je film raztegnil zaradi vročine.

Nekdo se spomni, da bi prižgal pipo. Po nekaj dimih začutim v sebi umirjenost. Ne mislim na nič. Pesek in sonce me nemotita več. Gledam proti cesti in naenkrat se mi ne zdi več tako daleč. Zopet se odpravimo proti njej. Končno jo dosežemo. Dolgo časa se nič ne zgodi. Vsak zase leži za cesto, ter premiš-ljuje. Končno se v daljavi prikaže avto. Ustavi, opraviči se, da nima prostora. Da nam nekaj vode. Zopet čakanje. Povsod samo pesek in sonce, ki neusmiljeno žge. Po dolgem času se zopet pokaže avto, tudi ta nima prostora, dal pa nam je nekaj hrane in vode. To nam dvigne moralo. Tako minevajo ure in ure. Končno se prikaže prazen avto, vsi se zbašemo vanj, srečni, da smo se rešili puščave.

Da vse to je že za mano. Takrat sem preklinjal sonce in pesek, sedaj si ga zopet želim. Pogledam šoferja in odprem usta, da bi mu vse povedal. Premislim se, namesto tega vprašam: »Ste bili kdaj v Aziji.« »Aha, enkrat v Istanbulu.« Nasmeh-nem se: »Istanbul še ni Azija. Prej bi rekel zmes Evrope in Azije. Mesto trgovcev in prekupčevalcev.« Šofer se namrdne: »Meni je bil zelo všeč.« »Meni tudi, ko sem bil prvič tam«, mu vpadem v besedo. Šofer

ne kaže več želje po pogovoru, ker se ukvarja s prestavo, zato utihnem. V mislih se vrnem v Turčijo.

Istanbul, množica ljudi, avtomobilov. Vse kriči in trobi. Trgovci vabijo v trgovine in pri tem delu so lahko prav zoprni. Vsake toliko časa se je kdo pririnil mimo mene ter zašepetal: »Do you want some hashish.« Ko si mu odkimal je izginil, a že je bil tu drugi. Ta je hotel prodati LSD. Navadno so ti nedolžni prodajalci mamil preoblečeni policaji. Videl sem objokanega Angleža. Njegov brat je kupil dva grama hašiša, dobil je dve leti zapor, star 17 let in prvič v Istanbulu.

Tu je še bazar, veliki, slavni bazar. Kupiš lahko vse, kar si želiš. Vijak za kolo, pol razbite skodelice, staro knjigo ali pa kaj drugega.

Vsako ceno se da zbiti za polovico, zato je na prvi pogled vse tudi drago. Po nekaj urah naveličan bazarja, sem odšel v turško kopel. Prepoten, zmasiran in skopan, sem se počutil prerojenega. Užitek so mi grenile samo stenice, ki so lezle po stenah.

Blizu bazarja ima Jener svojo restavracijo. Zase pravi, da je kralj hipijev. Vse okoli njega se peha za denar in načinov, kako bi prišli do njega, ne izbirajo. Jener pa me je presenetil. Vedno nasmejan, z odprtimi rokami sprejme vsakogar. Ne

Bodimo previdni

Naša gasilska služba se pogosto oglašava v tovarniškem časopisu, vedno z namenom, da bi sodelavce seznanila s protipožarnimi ukrepi in o nevarnosti požara. Z istim namenom se oglašamo danes tudi s tem člankom. Prišla je zima in z njo hladni dnevi. Čeprav ogrevamo v podjetju vse prostore s centralno kurjavo, si nekateri člani (sreča, da takih ni veliko) dodatno ogrevajo prostore z električnimi pečmi. Ravno tako uporabljajo vsak dan najrazličnejše električne kuhalnike. Mnogi od teh se premalo zavedajo, da uporaba električnih peči in kuhalnikov z majhno neprevidnostjo povzroči požar, ki bi lahko povzročil veliko škodo.

Gasilska služba ima v evidenci nekaj kuhalnikov in električnih peči. Verjetno imamo v podjetju še več kuhalnikov, kot jih imamo registriranih. Te kuhalnike lastniki navadno skrijejo v predale ali pi-

sarniške omarice in podobno. Bili so primeri, ko je gasilska služba ali sodelavke, ki pospravljajo naše vključen kuhalnik in tako preprečili najhujše.

Ne bi želeli navajati hibe, ki jih imajo zlasti omenjeni kuhalniki, zaradi česar lahko pride do požara, kratkega stika in nesreče z električnim tokom.

Da bi preprečili, daje gasilska služba uporabnikom električnih kuhalnikov in peči naslednja navodila:

1. Vse peči in kuhalniki morajo imeti ustrezne podstavke iz pločvine.

2. Med uporabo je treba peči in kuhalnike odmakniti od lesenih in papirnatih predmetov ali posod, v katerih so vnetljive snovi.

3. V prostorih, v katerih se uporabljajo vnetljive tekočine kot reprodukcijski material ali pogonsko sredstvo, uporaba električnih ku-

halnikov in peči ni dovoljena!

4. Po uporabi je treba peči in kuhalnike ali izmakniti vrvice iz vtičnic.

5. V predale miz in omar ni dovoljeno shranjevati peči ali kuhalnikov, temveč morajo biti shranjeni na vidnih mestih.

6. V prostorih, v katerih so peči ali kuhalniki, mora oseba, ki jih uporablja, skrbeti za pravilno uporabo.

7. Če so peči, kuhalniki, vrvice, ali vtičkači dotrajani, jih je treba zamenjati.

9. Peči in kuhalniki ne smejo biti na podih ali na lesenih podstavkih v času uporabe.

Prepričani smo, da bodo uporabniki peči še zlasti pa kuhalnikov, upoštevali navodila. Če pa kateri vendarle ne bi upošteval navodil, bomo prisiljeni ukrepati po pravilniku o požarni varnosti. Dolžnost nas vseh je, da vedno povsod varujemo premoženje, ki nam je zaupano. M. P.

vpraša kdo si in kaj si. Če si lačen, da hrano, če si žejen, piješ. Če imaš denar plačaš, če ga nimaš, ti ne bo nič rekel. Vsakomur poizkuša pomagati, kolikor more. Nekateri se mu posmehujejo, češ, da je neumen, ker dela zastoj. Morda je neumen, vendar je človeški. Na žalost je veliko takih, ki izkoriščajo njegovo dobroto. Jener pa se samo smehlja. Zaupta ljudem in pričakuje, da bodo tudi oni njemu zaupali. Ko sem od-

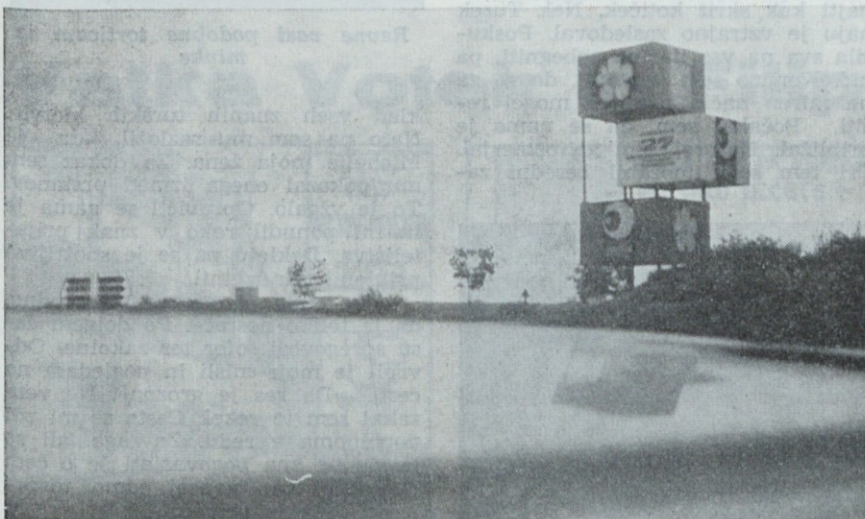
hajal od njega sem si mislil: »Jener, res si kralj.«

Ko sva se z avtobusom peljala proti Ankari, nisem imel dovolj turškega denarja, da bi plačal karto. Plačal sem samo polovico, sprevodnika pa sem prosil naj počaka do Ankare, da bom zamenjal denar. Verjetno me ni prav razumel, ali pa se je bal, da mu bom pobegnil. Na vsak način je hotel, da mu takoj plačava. Prerekala sva se celo uro.

Končno mi je dal mir. V Ankari pa me je presenetil. Vrnil nama je denar. Rekel je, da ne, da nimava dosti denarja in da naj si zanj kupiva hrano.

Nato sem naletel na Kurdistance. Ti ljudje so neverjetno sovražno razpoloženi, srečal sem jih na vzhodu Turčije. Otroci mečejo kamenje na avtomobile, ali pa pričakujejo kak odprt avto, ter vanj zlijejo vodo. Ko voznik razjarjen skoči iz avtomobila, se smeje razbežijo. Gorje, da bi kakšnega otroka udaril. Lahko razjeziš starše, kar pa je zelo nevarno. Ko sva pešačila skozi neko vas, se mi je zadaj obesil otrok. Padel sem. Moj padec je požel obilico smeha. Togoten sem se pognal za mulcem, zaustavila me je toča kamenja, katerega mularija prav mojstrsko meče. Nekoč sem od zadaj dobil kamen v glavo, skoraj sem se onesvestil. Zakaj? Zakaj so ljudje takšni? Zakaj mi vrže nekdo kamen v glavo? Sploh ga nisem poznal, niti videl ga nisem. Nek Kurd mi je dejal: »Ljudje se pač zabavajo.« Nekdo drug je iz zabave, nič hudega slutečega Nemca udaril z bičem po obrazu.

Naslednjo noč se nekje hotel zamenjati denar. Iskal sem menjalnico. Naenkrat so me obkolili Kurdi. Ustrašil sem se. Poizkusil sem mirno oditi naprej. Obstopili pa so me tako tesno, da nisem mogel nika-

V Turčiji sem opazoval sončni vzhod (v ospredju streha avtomobila)

URADNI REZULTATI KEGLJAŠKE TEKSTILJADE V MARIBORU

Že v prejšnji številki TOSAME sem obširno pisal o tekmovanju, zdaj pa dajem uradne podatke o razvrstitvi naših tekmovalcev na tem tekmovanju.

V borbenih partijah:

I. MTT Maribor — 769 podrtih kegljev

XI. Tosama Domžale — 622 podrtih kegljev

Sodelovalo je 17 ekip

Med dvojicami je zmagal par iz:

I. BPT Tržič — 876 podrtih kegljev,

VI. Rožič — Hafner, Tosama — 818 podrtih kegljev

IX. Vulkan — Kramberger, To-

sama — 807 podrtih kegljev

Nato sledijo naši pari še na 40, 52, 57 in 77 mestu, sodelovalo pa je 84 parov iz tekstilne industrije Slovenije.

Med posamezniki:

I. Član BPT Tržič Ahačič Štefan 441 podrtih kegljev,

VI. Kramberger Stane, Tosama 429 podrtih kegljev

VIII. Hafner Marjan, Tosama — 425 podrtih kegljev

Nato sledijo naši še na 35, 41, 54., 63., 92., 124. in 127. mestu. Tekmovalo je 149 tekmovalcev.

Z rezultati nekaterih naših smores lahko zadovoljni. Naslednjo tekstiljado organizira »Svilanit« Kamnik, prihodnje leto, takrat pa imajo naši tekmovalci odlično priložnost za doseg najboljših rezultatov.

ŠR

POPRAVEK

V članku Drug za drugim odhajajo v 11. številki TOSAME nam jo je tiskarski škrat krepko zagodel. Tovarišici SORN MARIJI je odvzel kar 10 let službovanja v tovarni. Torej ŠORNOVA je delala v tovarni 33 let in ne 23 let kot trdi tiskarski škrat. Opravičujemo se tov. Sornovi za neljubo pomoto.

Uredništvo

HUMOR

- Jonez si ti tudi videl neznane leteče predmete?
- Ne, jaz vidim samo znane leteče cene!
- Nekdo je dejal:
- Seveda sem videl leteče krožnike, saj sem se ločil zaradi njih!

Jejzetana. gospa, vi ne veste kako se je moj sin slabo oženil.
Ja, ane!?

Veste, pomivat mora, pa pospravljat, pa kuhat, tele mlade res niso za nobeno rabo!

Pomislite, gospa Micka, moja hči pa je imela potem res srečo, da je dobila takega fanta. Pomislite, vse prav vse ji on naredi, lahko je srečna.

Vsi otroci res nimajo sreče, tvoja punca jo ima, moj fant je moral pa ravno na tako naleteti, ki nič ne dela!

Prej bo Sava navkreber tekla, kot pa bi se cene spustile.

Kdor visoko leta je (navadno) kozmonavt (ali pa cene).

Kdor drugemu jamo koplje, je (navadno) grobar.

Srečanja z različnimi narodi — na sliki z Indijancem Kuldipsijem

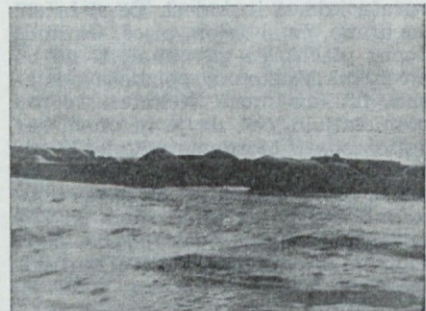
mor. »Kaj hočete zavruga«, sem dejal v upanju, da je zavzenelo dovolj samozavestno. Vsi so se zasmejali. To me je ujezilo. Besno sem pogledal Kurda pred seboj. »Umakni se«. Zopet smeh. Na zadnjici sem začutil roko. Kot nor sem se pogнал v Kurda pred seboj, odrinil sem ga, ter stekel nazaj v hotel. Za seboj sem slišal preklinjanje. Takrat sem jo srečno odnesel in kasneje nisem ponoči nikoli sam hodil okrog.

Če si Turka pridobiš za prijatelja je zelo dober. Če pa se mu zameriš, je prav grozen. Včasih težko razlikuje med dobrim in slabim. V takem trenutku se preda svojim željam in temperamentu. To pa kaj lahko pripelje h krvnemu maščeva-

nju, ki je še zelo pogosto. Za poročene žene pravi, da so sestre. Do njih je zelo spoštljiv. To spoštljivost sem izkoristil, ko sem se z ladjo peljal od Trabzona do Istanbula. Poleg velikega števila štoparjev, je bila na krovu tudi skupina Francozinj. Morje, sonce, glasba in Turki... Ti zadnji so nam povzročili obilo preglavic. Ker so nam zavidali, da se Francozinje družijo z nami, so nas stalno nadlegovali in izivali. Zvečer sva z Michelle zaman poizkušala najti kak skrit kотиček. Nek Turek naju je vztrajno zasledoval. Poskusila sva na vse načine pobegniti, pa nič. Končno sem ugotovil, da se ga na miren način ne bom mogel rešiti. Počakal sem, da se nama je približal. Najprej sem ga ozmerjal. Pri tem sem uporabil besedni za-

Mirno spanje trgovčiča ob stojnici

Revne vasi podobne torticam iz mivke

klad vseh znanih turških kletvic. Nato pa sem mu razložil, da je Michelle moja žena. Za dokaz sem mu pokazal enega izmed prstanov. To je vžgalo. Opravičil se nama je in mi ponudil roko v znak prijateljstva. Dekletu pa se je spoštljivo priklonil, ter izginil.

»Ta cesta je grozna. Ni čudno, da je toliko nesreč«. Po dolgem času spregovori šofer ter zakolne. Odvrnil je moje misli in pogledam na cesto. »Da res je grozna«. Ne vem zakaj sem to rekel. Cesta se mi zdi popolnoma v redu. Zavruga, ali se ta tip ne zna pogovarjati še o čem drugem? Kar naprej samo tovrnjak, ceste in nesreče.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Kadrovske vesti

Od 12. 12. 1971 do 11. 1. 1972
praznujejo rojstni dan:

KONFEKCIJA:

16. 12. Bolhar Majda, 12. 12. Cerar Bernarda, 25. 12. Capuder Ivanka, 18. 12. Debevc Silva, 2. 1. Gaberšek Francka, 3. 1. Gaberšek Mihela, 7. 1. Habjan Mara, 31. 12. Kovič Ivanka, 16. 12. Kaplja Zofka, 18. 12. Lenček Štefka, 18. 12. Lenček Štefka, 21. 12. Mislej Štefka, 21. 12. Novak Ladi, 10. 1. Pogačar Vika, 27. 12. Prelesnik Julči, 10. 1. Rokavec Vera, 15. 12. Štrukelj Silva, 8. 1. Urankar Pavla, 24. 12. Veit Štefka, 29. 12. Žebovec Olga.

FILTRI

20. 12. Klopčič Ivanka, 16. 12. Merkužič Cvetka, 7. 1. Lipovšek Miro, 12. 12. Ulčakar Štefka.

MIKALNICA

2. 1. Rovanišek Rudolf, 25. 12. Štukelj Stane;

TKALNICE

26. 12. Cerar Ivan, 1. 1. Govekar Verona, 17. 12. Hrovat Vika, 26. 12. Kaplja Štefka, 11. 1. Kovič Janez, 25. 12. Križman Štefka, 17. 12. Ogorevc Ivanka, 19. 12. Pevec Ivanka, 16. 12. Žužek Matilda, 26. 12. Urankar Ivanka, 23. 12. Tekavec Tončka, 4. 1. Lenček Pavla, 20. 12. Teran Anton, 17. 12. Povirk Francka;

PRIPRAVLJALNICA

18. 12. Brodar Nežka, 3. 1. Trdin Jožica;

KOMERCIALNI SEKTOR

24. 12. Buban Josip, 30. 12. Miš Janez, 6. 1. Podmiljšak Pavla, 23. 12. Rozman Štefan.

FINANČNI SEKTOR

13. 12. Olga Florjančič

POMOŽNI OBRATI

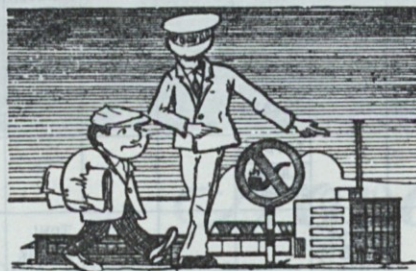
2. 1. Banko Janez, 10. 1. Hribar Janez, 1. 1. Dolgan Dušan, 18. 12. Svetlin Janez

POROČILI SO SE:

Dolgan Dušan, Rogan Marta in Drčar Milan, Kvas Martina por. FUKS, Štirn Anica por. ROŽIČ, Orehek Marinka, por. PRAŠNIKAR. Na novi življenski poti jim želimo mnogo razumevanja!

V mesecu poročanja je vstopil v

podjetje:

Jože Hribar — strojni ključavničar.

Nagradna križanka »29. November«

Žrebanje pravihnih rešitev križanke iz novemberske TOSAME je bilo izvedeno v obratni pisarni tkalnic.

Sodelavci: Kuhar Danica, Ogorevc Ivanka in Zarnik Ciril so podelili nagrade takole:

I. nagrada:

OGOREVC Ivanka 30.- N din

II. nagrada:

ROŽIČ Stanko 20.- N din

III. nagrada:

PETKOVIČ Vlado 10.- N din

Zanimivo v tem našem žrebanju je, da je v več primernih dobil član komisije nagrado tam, kjer je bil izveden žreb.

Čestitamo!

Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

Urejuje uredniški odbor:

Zalka Cerar, Rezka Demšar, Mara Juvan — blagajnik, Franc Kerč, Toni Laznik dipl. oec. — korektor, Marjan Merkužič, Miro Pavlič — fotoreporter, Franc Peterlin dipl. ing. Magda Smole, Pavla Vojška, Jurij Vulkan in Milan Drčar — odgovorni urednik.

Tiska: Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna

Naklada: 850 izvodov

Vatka Votek in Filip Filter

1972		PROSTOST	PADAR	FRANCOŠKI PISATELJ	4. IN 25. ČRKA	ŽLAHTNI PLIN	REKA V ROMUNIJI	TANKA VRVICA SLAPOVI V ZDA	FRANCOŠKO TU JE	NARODNI ANSAMBL SREDIŠČE VRTEBNJA	STARA LJUBLJANA	GORSKA DOLINA V JULIJCIH	KISIK
DIREKTOR TOSAME	MAJHEN KONJ			ČESKI OR. ŠIK						TRGOVSKI POTNIK			BOGINJA JEZE
FANTIN				CEPLJENJE			STAR AVST. DENAR	ENOTA KAPACITATIVNOSTI					
NEOKRE- TEN					POLJSKA PTICA						NAPLAČILO		
STRUPENA KAČA		ZOBOZDR.			BELGIJA						1000 m		
RUSKI PLES		4. ČRKA 19. ČRKA							SVETILNIK	IVAN KOSIRNIK		OBNOV- LJENA	POGAN ŽLAHTNI PLIN
					ZADRŽAN LJUDEVIT					PREDLOG			
DALMAT. VZKLIK		SLUŽABNIK						OKRASNE RASTLINE					
MAHKOTA		FIGURA PRI ČETVORKI						NEQIBEN					
		ČARDEJ IZ 1001 NOČI								PLES V KOLU			
		AKADEM. PLES. SKUPINA								OSNOVA, PODLAGA			
MARIJA Z MRTVIM JEZUSOM				ANI JERMAN RAZTEZAL- NIK			GOZDNA RASTLINA	GEOM. TELO		MARINKA OSOLIN		75. ČRKA	
POTES: PETER						KRAJ PRI DOMZLAH				TKALKA DORA		OLGA CERAR	ARABSKI RASTLINSKI OKRASEK
						2. ČRKA							
	JUG ZADNI DAN V LETU	TEKMOVAL- SANI NAUKO NRAVNOSTI							NAJBOLJŠA OCENA NIKALNICA				
POTOMEC				STUPICA JOŽE			RUDNINA ZINEGA SREBRA					POLMER	
		GLAVNI STEVNIK											
ITALIJA HOMERJEVA PESNITEV		POLJSKI PRIDELEK IVAN REPOVŽ					SOTESKA PLANINA V SAR. ALPAH					AVSTRILA	KISIK
						FILM. IGR. WEST TOJE M. IME			TONI LAZNIK			NAR. OSV. BORBA	SPORTNI REKVIZIT
VRVEŽ							DUŠIK KLIC V SILI		LESJAK (NAPVED.)				SPANIJA POŠKODBA
6. ČRKA		ČLANICA MAR. OPERE ZELEN. V POŠČAVI						JEZERO NA FINSKEM	ZAHOD VRSTA POMARANČ		10. ČRKA	RISTIČ STANKA NAGRADA PRI TEKMAH	
KLIC NA POMOČ				Ž. IME GRADB. MATERIAL							SPAČEK GOSTA TKANINA		
DUHDVNIŠ OBLEKA						Ž. IME KRATKA KOMEDIJA							
										SVETA PODOBA PREVOZNO SREDSTVO			
GRŠKI PISEC BASNI LIVADA, PAŠNIK				RUŠKO Ž. OBLAČILO VEZNIK								KARLOVAC TUJE M. IME	
							MARLJIVA ŽUZELKA SARAJEVO						
NASELJE PRI DOMZLAH	KISIK	ANGLŠKI PEVEC TOM						10. ČRKA SEVER		KEH. TDV. V LJUBLJANI			
										15. ČRKA			
				SESTAVILA M. JUVAN	TENPO			GLASB. ZNAKI					

